

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец декември 2017 г.**

Общият брой нотификации за месец декември 2017 г. е **291**.
Сигналите в категория храни са най-много – **267**, за фуражите – **18**, а за
материалите в контакт с храни – **6** (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – **76** нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – **11** нотификации: живак в замразени филета от риба меч от Виетнам (2), в размразени филета от риба меч от Испания (2), в замразена акула от Испания (2), в замразени филета от риба марлин от Индонезия и в замразена риба тон също от Индонезия; *Listeria monocytogenes* в охладена пъстърва от Испания; **хистамин** в аншоа от

Италия и наличие на неразрешената субстанция левкомалахитово зелено в риба от Литва.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 9 нотификации: хранителен взрив по подозрение (*Salmonella Agona*), че е придизвикана от храна за кърмачета от Франция; високи нива на витамин А в хранителна добавка от САЩ; наличие на забранената съставка *Ephedra* в хранителни добавки с неизвестен произход; полициклични ароматни въглеводороди в хлорела (вид водорасли) на прах от Китай; недеklarиран фъстък в шоколадово блокче от САЩ; наличие на неразрешената субстанция тадалафил в хранителна добавка от Португалия; съмнение за наличие на *Salmonella* в храна за кърмачета от Франция; наличие на *Garcinia cambogia Desr* и високи нива на кофеин и синефрин в хранителна добавка от Чехия и наличие на *Garcinia cambogia Desr* в хранителна добавка с неизвестен произход.

Плодове и зеленчуци – 9 нотификации: норовирус в малини от Мароко и от Сърбия и в плодове от Германия; циперметрин, ламбда-цихалотрин и наличие на неразрешената субстанция тетраметрин в тикви от Франция; наличие на неразрешения оцветител Родамин В в консервирани репички от Сирия; недеklarиран сулфит и наличие на неразрешения оцветител Родамин В в консервирани репички от Ливан; наличие на неразрешените субстанции карбофуран и пропаргит в сушени годжи бери от Китай; охратоксин А в стафиди от Обединеното кралство и наличие на неразрешената субстанция пропаргит в лайм от Виетнам.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 8 нотификации: *Salmonella* в чоризо от Испания, в охладена сурова шунка от Франция и в охладени сурови колбаси от Полша; *Listeria monocytogenes* в парчета бекон от Германия; шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в охладено месо от кенгуру от Австралия; съмнение за наличие на ботулинов токсин в сушено говеждо месо от Швеция; метално парче в колбас от Испания; високи нива над допустимите стойности на бензимидазол в свинско месо от Белгия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 7 нотификации: *Salmonella* в замразени филета от пилешки гърди от Бразилия, в замразен пилешки дюнер от Белгия и в замразени мариновани пилешки крилца от

Полша; **недекларирана млечна съставка и горчица** в пилешки хапки от Бразилия и в замразени пилешки продукти също от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в замразено механично сепарирано месо от Франция и *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в охладено пилешко месо от Белгия.

Зърнени и тестени изделия – 4 нотификации: **недекларирана соя** в пълнозърнест хляб от Словакия; **минерално масло** в паста от Казахстан; **недеклариран глутен** в юфка от елда от Тайланд и **афлатоксини** в брашно от царевица и маниока от Гана.

Мляко и млечни продукти – 4 нотификации: *Salmonella* в сирене от сурово мляко от Белгия; *Listeria monocytogenes* в козе сирене от Франция; **лизозим** в топено сирене от Словения и **ентеропатогенна Escherichia coli** в сирене от сурово мляко от Франция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 4 нотификации: **афлатоксини** в семки от диня от Нигерия и в печен шамфъстък от Германия; **наличие на фъстък** в лешниково брашно от Грузия и **охратоксин А** в шамфъстък от Германия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: **Amnesic Shellfish Poisoning (ASP) toxins** – **домоична киселина** в живи миди от Белгия; **норовирус** в живи миди от Франция и **високи нива на Escherichia coli** в миди от Франция.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: **недекларирани фъстъци, млечна съставка и соя (соев лецитин)** в сладки с неизвестен произход; *Salmonella* в бял шоколад от Полша и **чуждо тяло (човешки зъб)** в шоколадово блокче от Холандия.

Билки и подправки – 3 нотификации: **охратоксин А** в индийско орехче от Шри Ланка; *Salmonella enterica ser. Dibra* в орегано от Турция и **бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди** в дафинови листа от Турция.

Готови ястия и закуски – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в различни охладени сладкиши от Франция, в пилешки снакс от Германия и **потенциален разтеж на Clostridium botulinum** в различни консервирани храни от Италия.

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: *Salmonella enterica ser. Mikawasima* в пълноценен фураж за кокошки носачки от Германия и

високи нива на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*) във фураж за диви птици от Унгария.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: недеklarиран лешник в шоколад от Белгия.

Мазнини и масла – 1 нотификация: 3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD) и глицидилни естери в палмово масло от Германия.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на първични ароматни амини от шпатула от Китай.

Натурална минерална вода – 1 нотификация: дихлорметан (DCM) в натурална минерална вода от Италия.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Derby*, *Salmonella enterica ser. Livingstone* и *Salmonella enterica ser. London* в кучешки играчки за дъвчене от Германия.

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация: недеklarирана горчица в кърри сос от Суазиланд.

През месец декември 2017 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Франция с 10 нотификации, следвани от Германия и Испания с по 7 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 116 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 44 нотификации: афлатоксини в лешници от Турция (8), от Азербайджан (4) и от Грузия, във фъстъци от Китай (4), от Египет (3), от Боливия (3), от Индия и от Аржентина, в шамфъстък от Иран (3), от Турция (2) и от САЩ, в лешникова паста от Турция, в бадеми от Узбекистан и в орехи от Сърбия; липса на сертификат и на протокол от изпитване за млечен шоколад с ядки от Турция (2); охратоксин А в шамфъстък от САЩ (2); *Salmonella* в сусам от Судан и от Обединените арабски емирства; фъстъци от Аржентина, заразени с плесени; неправилен сертификат и доклад от изпитване за шамфъстък от Иран; изтекъл здравен сертификат за фъстъци от Китай и *Salmonella enterica ser. Lattenkamp* в сусам от Нигерия.

Плодове и зеленчуци – 28 нотификации: афлатоксини в сушени смокини от Турция (2) и в смокинова паста също от Турция (2); високи

нива на сулфит в сушени кайсии от Турция (2); **охратоксин А** в стафиди от Турция (2); **форметанат** в чушки от Турция (2); **неправилен сертификат** за бамя от Индия и за чили също от Индия; **липса на Общ входящ документ** за стафиди от Турция и Иран; **пиримфос-метил** в чушки от Турция; **хлорпирифос, бифентрин и наличие на неразрешената субстанция карбофуран** в боб от Доминиканската република; *Salmonella* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Chester* и *Salmonella enterica ser. Rubislaw* в панданус от Тайланд; **диметоат и фипронил** в боб от Доминиканската република и **диметоат и наличие на неразрешената субстанция ометоат** в ябълки от Босна и Херцеговина.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 15 нотификации: *Salmonella* в замразени пилешки гърди от Бразилия (7) и в замразени пилешки месни заготовки също от Бразилия (5); *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени филета от пилешки гърди от Тайланд; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в замразени пилешки гърди от Бразилия и *Salmonella enterica ser. Heidelberg* в замразени пилешки гърди също от Бразилия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 6 нотификации: **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в охладено телешко месо от Аржентина (5) и от Бразилия.

Зърнени и тестени изделия – 4 нотификации: **високи нива на акриламид** в бисквити от Сърбия (3) и **афлатоксини** в червен ориз от Шри Ланка.

Билки и подправки – 3 нотификации: **афлатоксини** в чили от Индия (2) и в микс от подправки от Етиопия.

Други хранителни продукти/смесени – 3 нотификации: *Clostridium* редуктор на сулфит в консервирани гъби от Китай; **фалшифициран сертификат** на хондроитинов сулфат също от Китай и *Salmonella* в консервирани гъби от Виетнам.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **високи нива на акриламид** в закуски от Македония и в бисквити от Сърбия.

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: **влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига** на замразени скариди от Индия и **кадмий** в замразен омар от Еквадор.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: неразрешено пускане на пазара на билков чай съдържащ сена (*Cassia angustifolia*) от САЩ и наличие на неразрешените субстанции магнезиев аспартат и цинков аспартат в хранителна добавка също от САЩ.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на замразена риба тон от Сейшелските острови и от Сенегал.

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: фалшифициран сертификат за преработена храна за домашни любимци от Китай и *Salmonella, Salmonella enterica ser. Saintpaul* и *Salmonella enterica ser. San Diego* в агнешко месо от Турция.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: ацетамиприд, имидаклоприд и наличие на неразрешените субстанции толфенпирад, антраквинон, триазофос и изокарбофос в зелен чай от Китай.

Фуражни суровини – 1 нотификация: високи нива на *Enterobacteriaceae* в агнешко брашно от Нова Зеландия.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на хром от фурна от Китай.

През месец декември 2017 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната държава е Турция с 34 нотификации, следвана от Бразилия с 16 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 48 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 16 нотификации: афлатоксини в сушени смокини от Турция (8) и в плодов микс също от Турция; хлорпирифос в домати от Албания, в салата айсберг от Испания и в пресен кориандър от Тайланд; охратоксин А в стафиди от Узбекистан; норовирус в замразени малини от Сърбия; подозрение за *Clostridium botulinum* в консервирани зеленчуци от Турция и *Listeria monocytogenes* в гъби от Южна Корея.

Риба и рибни продукти – 8 нотификации: живак в риба меч от Испания (3) и в замразена синя акула (*Prionace glauca*) от Виетнам; високи нива на летлив азот в риба от Китай; високи нива над допустимите

стойности на окситетрациклин в замразени филета от съомга от Чили; незаконния внос на рибни закуски от Китай; недеклаирана лактоза и целина в замразени калмари и скариди от Албания.

Билки и подправки – 4 нотификации: афлатоксини в чили на прах от Индия; *Salmonella* в черен пипер от Виетнам; пропиконазол и наличие на неразрешените субстанции карбофуран, метаамдофос, ацефат, хексаконазол и хлорфенапир в чили от Виетнам и хлорпирифос, пропиконазол, паклобутразол и наличие на неразрешените субстанции профенофос и перметрин в чили от Виетнам.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: наличие на неразрешената субстанция диклофенак в конско месо от Полша; *Salmonella* в охладена говежда кайма от Хърватия; *Listeria monocytogenes* в свински и конски колбаси от Франция и *Salmonella enterica ser. Infantis* и *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в кайма от Литва.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: кадмий в охлюви от Италия; *Salmonella* в живи миди от Испания и хранителен взрив причинен от норовируси, в живи миди от Франция.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: миграция на формалдехид от меламинава тава от Китай; миграция на първични ароматни амини от пластмасова купа от Китай и миграция на диметиллов фталат от светещи пръчици за пиене също от Китай.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: недеклаирани ракообразни в зеленчукови ролца от Виетнам и *Listeria monocytogenes* в охладени пържени пилешки гърди със зелени подправки от Германия.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: пластмасови фрагменти в пълнозърнести кифлички от Италия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Hoodia gordonii* в хранителна добавка от САЩ.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: фипронила в яйца от Полша.

Фуражни суровини – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Agona* в рапично кюспе от Германия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Leeuwarden* в лешникова паста от Турция.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: неозначено облъчване на жабешки бугчета от Виетнам.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: афлатоксини във фъстъци от Аржентина.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция азитромицин в шишчета от Китай.

През месец декември 2017 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната държава е Турция с 11 нотификации, следвана от Китай и Виетнам с по 6 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 51 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 14 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка агматинов сулфат в хранителна добавка от САЩ (2) и от Китай; наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Epimedium grandiflorum* в хранителна добавка от Холандия и с неизвестен произход; наличие на неразрешената нова хранителна съставка тонгкат али (*Eurycoma longifolia*) в хранителна добавка от САЩ; наличие на неразрешената нова хранителна съставка конюгирана линоленова киселина (CLA) в протеинова каша от Обединеното кралство; наличие на неразрешената субстанция пангамова киселина (витамин B15) в хранителна добавка от Обединеното кралство; наличие на неразрешената нова хранителна съставка магнезиев креатинов хелат в хранителна добавка от САЩ; високи нива на цинк в хранителни добавки от Швейцария; неразрешено наличие на Е 210 – бензоена киселина в сироп от Полша; високи нива на кофеин и синефрин в хранителна добавка от Унгария; наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Hoodia gordonii* в хранителна добавка с неизвестен произход и наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Polygonum multiflorum* в хранителна добавка от Китай.

Фуражни суровини – 10 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Lexington* в соево брашно от Аржентина и в сушено соево кюспе от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Agona* в соево брашно от Италия и от Германия; *Salmonella enterica* ser. *Mbandaka* в слънчогледово кюспе от Италия; *Salmonella enterica* ser. *Orion* в птиче брашно за храна на домашни любимци от Холандия; **високи нива на флуор** в листа от болдо (*Peumus boldus Molina*) от Чили; **високи нива на Enterobacteriaceae** в птиче брашно от Испания; *Salmonella enterica* ser. *Livingstone* в слънчогледово кюспе от Италия и *Salmonella enterica* ser. *Senftenberg* в преработени животински протеини от Испания.

Риба и рибни продукти – 5 нотификации: опаразитяване с *Anisakis* на охладена риба хек от Испания (4) и **високи нива на основен летлив азот** във филета от треска и от съомга от Холандия.

Яйца и яйчни продукти – 4 нотификации: фипронил в яйца от Полша (2), в нарязани палачинки от Австрия и в яйца на прах от Румъния.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Derby* в замразени телешки обрзки от Дания; **миграция на епоксидирано соево масло** от капаци на стъквени буркани, съдържащи свински пастет от Франция; *Salmonella enterica* ser. *Indiana* в телешка кайма от Холандия и *Salmonella enterica* ser. *Typhimurium* в свинско месо от Германия.

Мазнини и масла – 3 нотификации: наличие на неразрешения оцветител Судан 4 в палмово масло от Гана (3).

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: миграция на епоксидирано соево масло от печени на грил патладжани от Италия; фипронил в черни гъби от Виетнам и сушени смокини с оризово брашно от Испания, **заразени с ларви на насекоми.**

Сладкарски изделия – 2 нотификации: неразрешено влагане на оцветител Е 127 – еритрозин в ядливи декорации за торта от Филипините и сладки с шамфъстък от Ливан, **заразени с ларви на насекоми.**

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: живи насекоми в орехи от Франция и неразрешена нова храна тонка боб от Франция.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на епоксидирано соево масло от капаци на стъклени буркани съдържащи патешка мазнина от Франция.

Билки и подправки – 1 нотификация: следи от фъстък в рибна масала от Индия.

Млечни продукти – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция Е 265 - дехидроцетна киселина в сирене манчего от Испания.

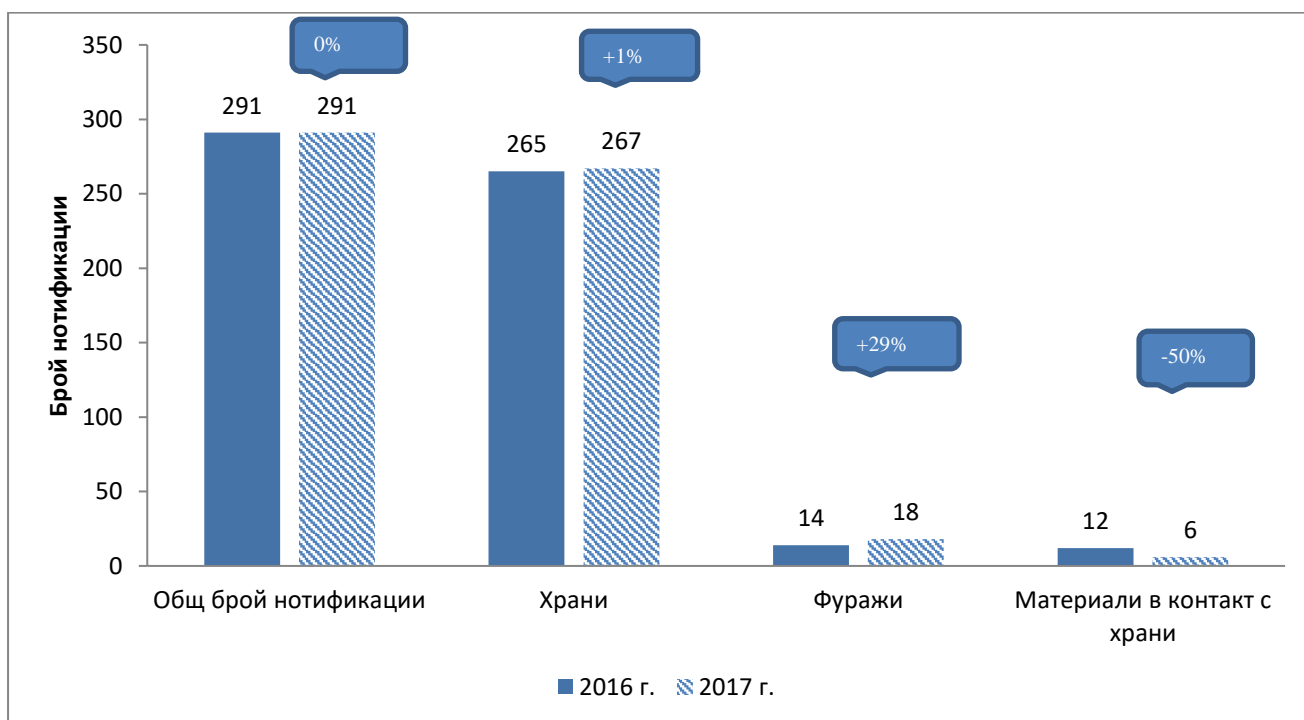
Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в пилешки ролца от Холандия.

През месец декември 2017 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Испания с 8 нотификации, следвана от Холандия с 5 нотификации.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през 2016 г.– общо и по групи за **месец декември 2016 г. и м. декември 2017 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. **Слабо повишение** се наблюдава при храните с 1%. **Повишение** се наблюдава при фуражите с 29%. При материалите в контакт с храни се наблюдава **спад** с 50%.

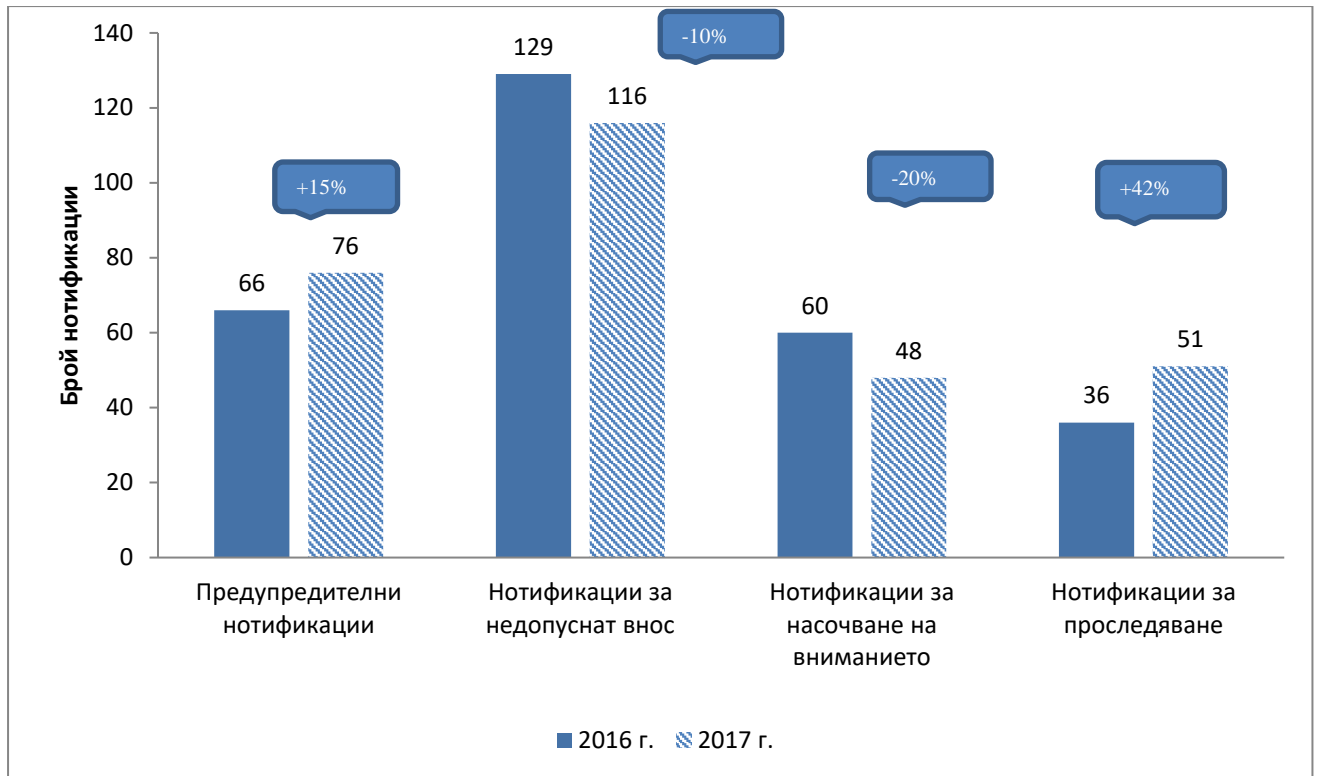
За месец декември 2017 г. се наблюдава тенденция на повишение при храните и фуражите с изключение на материалите в контакт с храни, където се наблюдава спад.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за месец декември 2016 г. и месец декември 2017 г.

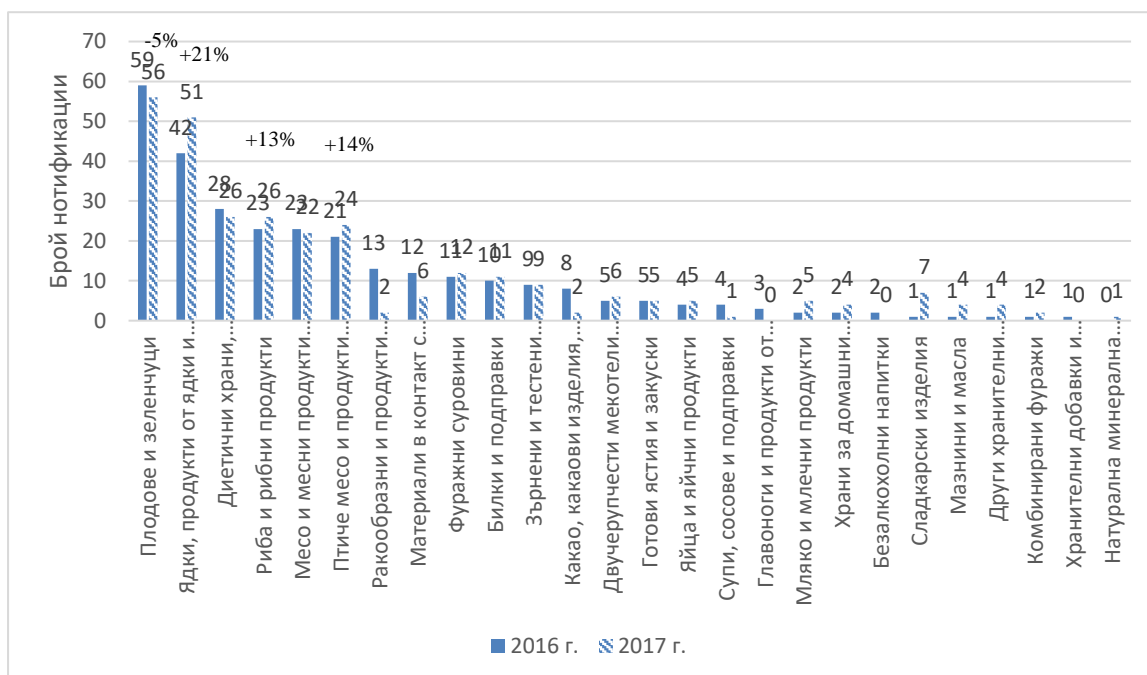
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **вид**. Най-висок брой и за двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос спрямо останалите видове нотификации. **Повишение** се наблюдава при предупредителните нотификации с 15% и при нотификациите за проследяване с 42%. **Понижение** се наблюдава при нотификациите за недопуснат внос с 10% и при нотификациите за насочване на вниманието с 20%.

За месец декември 2017 г. се наблюдават 2 тенденции: тенденция на повишение при предупредителните нотификации и при нотификациите за проследяване и тенденция на понижение при нотификациите за недопуснат внос и при нотификациите за насочване на вниманието.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

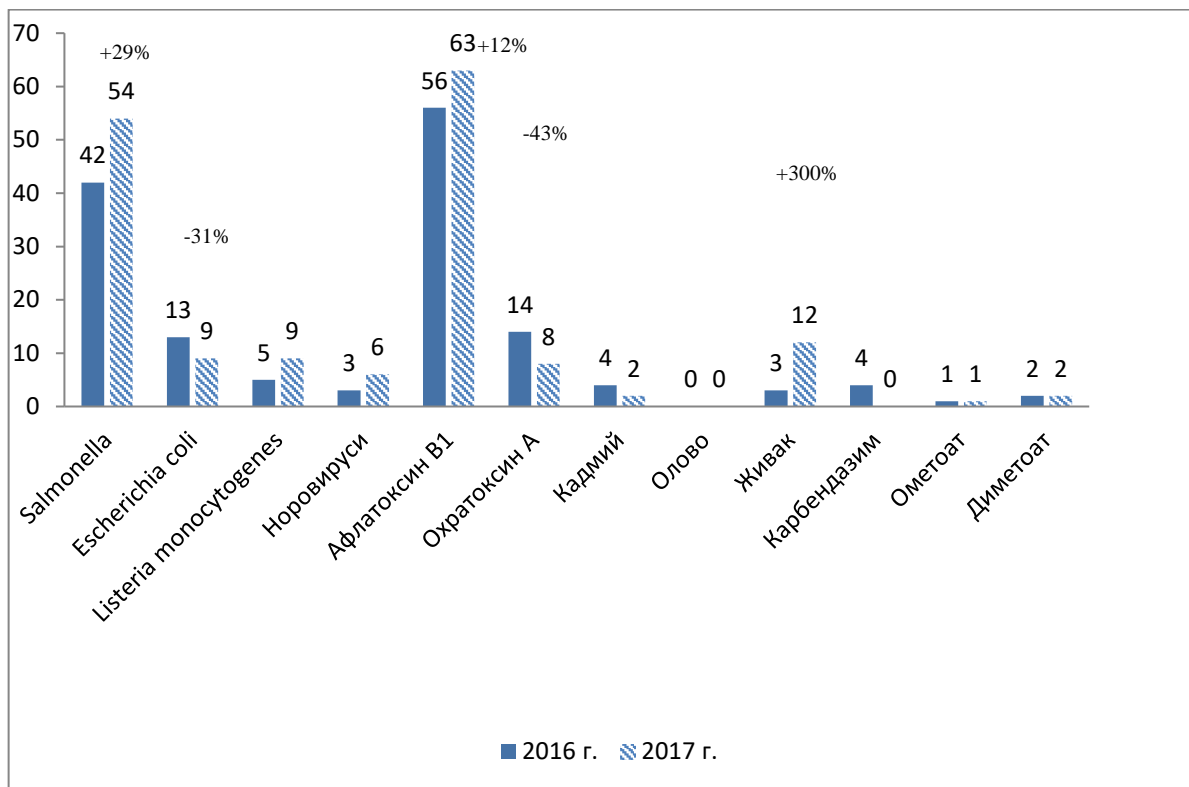
На фиг. 4 са съпоставени данните за месец декември 2016 г. и декември 2017 г. според категориите продукти. **Повишение** се наблюдава при: „Риба и рибни продукти“ с 13%; при „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 21% и при „Птиче месо и продукти от птиче месо“ с 14%. **Понижение** се наблюдава само при „Плодове и зеленчуци“ с 5%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците декември 2016 г. и декември 2017 г., може да се направи извод, че има ясна тенденция на повишение при рибата и рибните продукти, ядките и птичето месо и продукти от птиче месо. Спад се наблюдава само при плодовете и зеленчуците.

На фиг. 5 са показани някои от основните причини за нотифициране на храните и фуражите за месец декември 2016 и декември 2017 г. При патогенните микроорганизми се наблюдава повишение като при *Salmonella* достига 29%. Изключение прави *Escherichia coli* където се наблюдава спад с 31%. При микотоксините се наблюдава повишение като при афлатоксин В1 достига 12%. Охратоксин А показва спад с 43%. При тежките метали се наблюдават ниски нива с изключение на живака където има повишение с 300%. Пестицидите запазват ниски нива.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците декември 2016 г. и декември 2017 г. може да се направи извод, че има ясна тенденция на повишение при патогенните микроорганизми с изключение на Escherichia coli. Същата тенденция на повишение се наблюдава и при микотоксините с изключение на охратоксин А. При тежките метали се наблюдават ниски нива с изключение на живака. Пестицидите запазват ниски нива.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис -

младши експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“

14.02.2018 г.